

Ona Luis Mari Maxika'ren olerki liburua; eztago neur-
titez idatzia, baiña oso olerkitua dugu. Arnas berriz
gailhezka datorkigu lendik ere gure aldizkarian ezaguna
dugun gazte au. Liburua bera ezta edonolan egia, ta
bere izkuntza arnasa ta gogo berriz kemendu nai du
asieratik azkeneraifio.

Bide-giroak! Begi-ernai bidez dabillega susmatu ta na-
bari izandako barren-giroak? Orixel! Bitarikoa, barren-
koa ta izadian eurrez ereindakoa dugu olerkia. Azken
gizaldiran olerkari sail bi ikusten ditugu batez ere
munduko literaturan: batzuk, Espainia'n Espronceda,
Prantzi'n Musset, Ingalaterra'n Byron eta gure artean
Arrese-Beitia bezela, edatu, txundiotsu ta jaiki jardunak
dira, ta olerki apain jantzia dugu auena. Beste batzuk,
askotaz errikoiago, labur, azal errez, eutsi ta tati, aia
jo ta durundi gozoan dardaraz gelditu dabilta; bada-
ezpadako zer bat, ego-ikutu ariña, musika ixil ostendua,
blotz-jario ezarizkoa, pentsamentuaren zalantza, eguzkiak
sartzerakoan bezain argi illunkola; guzti au albait eta
errikoiaren esan eta adierazirik. Bigarren joera au da,
gaur ere, bizi-bizi dabilena, naiz ainbat bide-kurutze
izan bere barruti eun kolorezkoan.

Gure olerkari gaztea ere bigarren bidetik dabil; iz-
dian ditu bidez doala makia bat edergai; guztiok dar-
daratzen diote anima barrua, ta bere gogo-zirkifien ego-
ikutuak dira liburuan itsatsita labur ta zalu utzi dizki-
gunak. Gogo-dardarok, alaere, bertsoz adierazi ba'ltu,
obeto legokezan, azal apaiñak ere asko esan nai du-ta.

Iñundik ere bide barri-zaleak gura, iñorenarekin bat
etorri eziañak noski. Muxika'k ere, bide ta giro, arnasa
ta asmo berriz illuratu nai izan digu bere poema. Asmo-
tsu baitira gazteak, beralen jardun leialak txalotzea ko-
meni zaigu; geroa berena dute. Zarrok azia utzi bear
diegu, bere garaian erne, azi ta garatu dedin. Betoz
ondoren gazte-saillak, bekoki-lerden.

Jomuga berezia erabilili du Mux'ka'k bere poema osa-
tzerakoan; gogakia ta galkia (izpiritua ta lurra) batean
korapillatu nai izan ditu. Kristo, izan ere, Gogo-uts za-
larik, gailaz jantzi zan Gizon egitean. «Poema —dio egi-
lleak— Jainkoa gertuagoten duen alako zerbait bailitzan
eskeintzen da, edo-ta, espirtu-arkibidea aragitzea lanki-
detzen duen beste edozer bezela (8 orr.). Izadiko zentzun-
gailtan dirdir dagi jainkozko edertasunak. Izadiko gailok
ere Kristo'k ber-erosi zitun. Poesiak, ordea, xotiltasunaz
mamiturik baldin ba'dago, «espirtua ber-sortu oi dus,
baita barne-kemenak biztu ere, Jainkoa errezago idoro

ta ikutu dezan. Ona egilleak argi: «Poemak Jainkoz ar-
nastutako Mundua azaltzen du, baiñan Kristo-Gizonduaren
eragitez, Jainko-ikuspenaz kutsututako Mundu erosi ta
Olerkariak, beñola gurutz-abeen Kristo'k Altari beze-
lari begira opari eskeintzen du, bere barren-iza-
berri ezur-aragitu ditun dei ta asperenik gartsu eztieta-
ria antolatua. Apaiz gazte da, ta, opa-maira igorik, Al-
tari eskeintzen dio Kristo'k odolez erositako Izadi osoa;
mundu zabalsakonaren oparia. Eskeintza onek, berriz,
Kristo'ren Erospenera bildu dan gaiaren gardentasuna du
bere baitan; orrela Jainkoa ta Gaia alkartzen dira be-
sarka estu bigunean.

Au dezu poemaren gura. Garia ta matsa, oparigaiak.
Bidez doala edozenbat aurkitu ditu egilleak. Orain esku-
man gero ezkerrean, ainbat gauza begiz jo, barnean
irauli, oretu ta egokiturik, Jaunari opaidu dizkio.

Bidez joatean, egia, kolore ta arnas-billa ezta urruti
ere joan euskal lurra eman dizkio eder-gairik naikoa.
Egun gorria, blotz joana, muiñoa bakar, odel-zatiak, lagu-
naren itza, zelaiaren urdiña, laifio nagiaren ertza, alde-
rrai dabiltan ijitoak, euskal langille ta nekazariak, idi
zarraren begitua, erreka uraren lillia, sugar egartia,
zunkaren labana, eldu-miña, soiltasunaren magal ixi-
lla: auetzek ditu kantagai, auekin eundu du opari-sorta,
euskal lurreko gauza ederrez noski. Nun, izan ere, ba-
ratze oberik liliak kimatzeko?

Zorionak olerkari gazteari. Saia bite zelai orretan;
betoz olako lanak ugari, Jainkoa goraltzeko ta gure eus-
keraren onerako.

A. Onaindia